

Titel: Overvågning af hasselmus <i>Muscardinus avellanarius</i>			
Dokumenttype: Teknisk anvisning	TA. nr.: A02	Version: 4	Oprettet: 01.03.2013
Forfattere: Rasmus Mohr Mortensen, Julie Dahl Møller og Morten Elmeros Institut for Ecoscience, Aarhus Universitet	Gyldig fra: 04.04.2024		
	Sider: 17		
	Sidst ændret: 04.04.2024		
TA henvisninger	DN01		

Indhold

1	Indledning.....	2
2	Metode.....	2
2.1	Tid, sted og periode.....	2
2.1.1	Undersøgelsesområde	2
2.2	Udstyr	3
2.3	Procedure - undersøgelse på lokalitet	4
2.3.1	Placering af transekter og rederør	4
2.3.2	Overvågningen	5
2.3.3	Hasselmusreder og -spor.....	5
2.4	Stam- og kortdata.....	6
2.4.1	Overvågningsdata.....	6
2.4.2	Beskrivelse af levested	7
3	Databehandling	8
4	Kvalitetssikring	8
4.1	Kvalitetssikring af metode.....	8
4.2	Kvalitetssikring af data og dataaflevering	8
5	Referencer.....	9
6	Bilag	10
6.1	Feltskemaer	10
6.2	Fotoeksempler af forskellige redetyper	13
6.2.1	Naturlige frithængende hasselmusreder:	13
6.2.2	Hasselmusreder i redekasse:.....	14
6.2.3	Hasselmusreder i rederør:	14
7	Oversigt over versionsændringer	16

1 Indledning

Formålet med overvågningen er at indsamle data, der kan danne grundlag for en vurdering af artens bevaringsstatus i henhold til habitatdirektivet. Dette indebærer en i første omgang ekstensiv overvågning af artens forekomst og udbredelse. Den tekniske anvisning skal sikre en ensartet og reproducerbar overvågning.

2 Metode

Konceptet for ekstensiv overvågning af arter er overvågning af ændringer i deres udbredelse. Den overordnede metode er derfor at undersøge hvor mange 10x10 km-kvadrater hasselmus findes i, forsvinder fra eller indvandrer til.

Den konkrete metode baserer sig på en eftersøgning af hasselmusens karakteristiske sommerreder. Ved overvågningen registreres både de reder, som dyrene bygger skjult i vegetationen og de reder, som bygges i dertil opsatte rederør (nest tubes). Øvrige spor efter dyret (direkte observationer, reder i redekasser, afgravne nødder i området) registreres ligeledes.

2.1 Tid, sted og periode

Overvågning af hasselmus udføres i marts-april og november med rederør og visuel observation.

Rørene ophænges i marts-april (1. besøg) og tjekkes for forekomst af hasselmusreder eller hasselmus i november (2. besøg). Ved sidste besøg nedtages rørene og bringes med hjem.

Da rederørene også benyttes af andre gnavere og småpattedyr (se fx Leth 2012), som potentielt overtager rederørene inden hasselmusene har mulighed for at flytte ind, anbefales det at vente med ophængning til sent forår, hvor hasselmusen er aktiv.

2.1.1 Undersøgelsesområde

Arten eftersøges i en række skove i 10 km kvadrater, hvor arten er registreret i forbindelse med tidligere overvågninger eller ved andre pålidelige registreringer - samt i skove i nabokvadrater.

I alle 10 km kvadrater, hvor der i tidsrummet for de seneste to overvågningsperioder (dvs. 12 år) er registreret hasselmus gennem NOVANA eller på anden vis sikkert dokumenteret hasselmus (fx ekspertvaliderede billeddokumentationer på <https://arter.dk>), eftersøges hasselmus på 6 lokaliteter med egnede levesteder for arten (Vilhelmsen 2011, Mortensen m.fl. 2022). Mindst én lokalitet skal ligge på et areal, hvor arten ikke er registreret ved den seneste overvågning. DCE leverer inden hver overvågningsrunde en liste med nyere fund (12 år), der ud over NOVANA-fund giver et positivt overvågningskvadrat.

I 10 km kvadrater, som ligger i geografisk nærhed (5 km) til lokaliteter, hvor hasselmus i perioden for de to seneste overvågningsperioder (12 år) er registreret gennem NOVANA eller på anden vis dokumenteret gennem pålidelige kilder, eftersøges hasselmus. I det omfang der er egnede levesteder besøges 4 lokaliteter, der så vidt muligt ligger nær (inden for 5-7 km) de dokumenterede fund.

I 10 km kvadrater, hvor der tidligere er observeret hasselmus, men ingen positive fund er gjort i tidsrummet for de seneste to overvågningsperioder (12 år), eftersøges hasselmusen ligeledes på 4 lokaliteter, i det omfang der er egnede levesteder for arten.

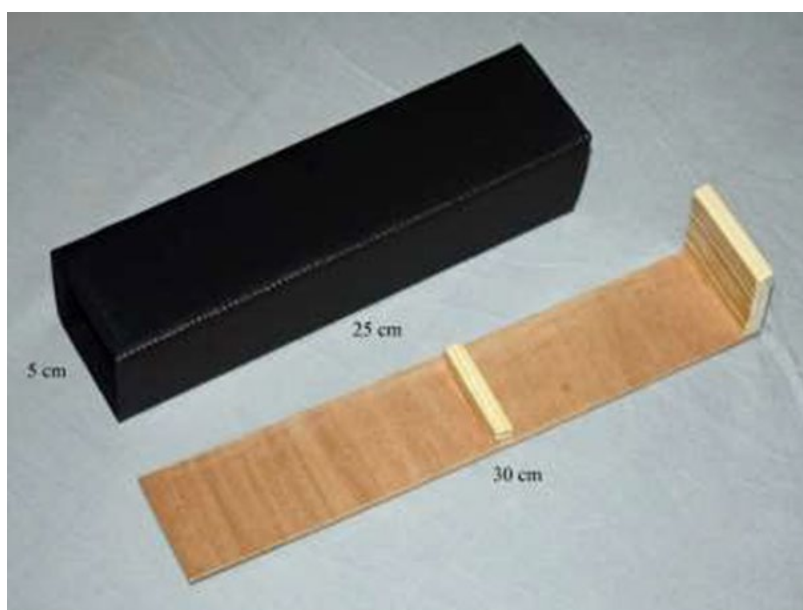
Målet med alle ovenstående indsamlinger er at opnå en forholdsvis jævnt fordelt overvågning i hasselmusens udbredelsesområde og registrere ændringer i udbredelsen. Lokaliteter bør derfor så vidt muligt spredes jævnt over tilgængelige habitater. I 10 km kvadrater, hvor der ikke er nok egnede habitater, fx kvadrater med store vandområder eller med begrænset skov og levende hegn, bør man således reducere antallet af lokaliteter forholdsmæssigt i stedet for at presse flere lokaliteter ind på et mindre geografisk område. Ligeledes bør lokaliteter, der er tydeligt afskåret fra tidligere observationer af fx en fjord eller større by igennem kvadratet, ikke prioriteres. Resterende ressourcer bør benyttes til en øget eftersøgning på flere egnede lokaliteter i de 10 km kvadrater, hvor der tidligere er observeret hasselmus, men ingen positive fund er gjort i tidsrummet for de seneste to overvågningsperioder, samt i nabokvadrater.

En lokalitet skal forstås som et sammenhængende skovstykke af en størrelse, så der kan placeres 3 transekter efter nedenstående regler (afsnit 2.3.1). Der skal være minimum 500 m mellem lokaliteter. Der kan således udvælges flere lokaliteter inden for det samme skovkompleks, men i 10x10 km kvadrater med flere skove med tidligere kendte forekomster, skal udbredelsen i kvadratet så vidt muligt dækkes.

2.2 Udstyr

Ved overvågning af hasselmus medbringes rederør (figur 1) og enten fysisk eller på telefon/tablet: feltskema, feltkort, GPS-udstyr og kamera. Hvert rederør bør mærkes individuelt, enten hjemmefra eller i felten.

Figur 1. Rederør til eftersøgning af hasselmus fremstillet i vandfast plast eller lign. og en træbund og endeplade. Røret ophænges med fx en tynd stålwire eller strips under en nogenlunde vandretsiddende gren.

Figur 2. Røret ophænges med fx med strips eller en tynd stålwire. Rederøret spændes godt fast, så det ikke for- skubbes eller gynger i blæsevejr. Røret sættes vandret eller med hældning mod åbningen (Foto: Peter Leth).

2.3 Procedure - undersøgelse på lokalitet

2.3.1 Placering af transekter og rederør

I skoven udvælges velegnede levesteder for hasselmus, fx skovbryn (gerne sydvendte), yngre blandingskov i aldersklassen 10-20 år, løvforyngelser, buskopvækst af hindbær, brombær eller brede, levende hegn med varieret vegetationsstruktur og -sammensætning (Vilhelmsen 2011, Mortensen m.fl. 2022). Hvis der er hasselmus på en lokalitet, er der størst sandsynlighed for at få reder i et rederør, hvis det ophænges på et sted, hvor der inden for en radius af 25 meter er mindst 10 arter vedplanter og områder med en tæt underskov, som man ikke kan se igennem i øjenhøjde (Mortensen m.fl. 2022). Danske studier har vist, at særligt arter af bøg, brombær, gedeblad, hassel, hylde, hvidtjørn, røn og pil synes prioriteret og formentlig sikrer godt overlap af føderessourcer i løbet af hasselmusens aktive periode (Mortensen m.fl. 2022).

På hver lokalitet opsættes 30 rederør fordelt på tre transekter efter følgende princip: De 3 transekter placeres i samme lokalitet. Der skal være minimum 500 m mellem forskellige lokaliteter. Der udlægges tre transekter à ca. 100 meter med hver 10 rederør. Afstanden mellem transekterne skal være mindst 50 meter. Den enkelte transekt kan godt gennemskære flere forskellige bevoksningskulturer, men alle rørene skal ophænges i de mest egnede steder. Det er vigtigt at transekterne/lokaliteterne ikke presse sammen i samme hjørne af en skov, men man får afsøgt forskellige skove, levende hegn og dele af skove i kvadratet.

Rederørene placeres under nogenlunde vandretsiddende grene (Figur 2) i 0,6-2 meters højde - og med en indbyrdes afstand på 10-20 meter. Den maksimale placeringshøjde er udelukkende vejledende for at sikre den praktiske gennemgang, da hasselmusen sagtens kan bygge reder langt oppe i trækroneerne.

Forholdene på opsætningsstedet kan naturligvis begrænse opsætningsmåden, men hvor det er muligt, kan følgende anbefales:

- Rederøret opsættes vandret og hvis "ophænget" er skrånende, så lad åbningen vende nedad, således at den beskyttes mest muligt mod vejr, bladnedfald mv.

- Placér rederør og ikke mindst røråbning i dækning for sol, regn og vind. Hvis rederøret ophænges i et træ, kan røråbningen med fordel vendes mod stammen. Det letter også det senere tilsyn, hvor træslisken forsigtigt skal skubbes tilbage.
- Hvis terrænet rummer både unge løv- og nåletræer, vil ophængning i et nåletræ ofte give den bedste dækning mod vejr og vind.
- Ved opsætning i hegn og skovbryn placeres rørene, så de ikke ødelægges af hegnsklipping.
- Undgå løse ophængninger. Spænd rederøret godt fast, så det ikke forskubbes eller gynger i blæsevejr.

2.3.2 Overvågningen

I forbindelse med såvel ophængning (1. besøg) som nedtagning af rederør (2. besøg) foretages sideløbende visuel observation af evt. tegn på forekomst af hasselmus (reder/nødder/dyr). Rederør ophænges dog uanset om der observeres forekomst af arten eller ej. Alle rederør fastlægges med GPS til senere brug for genfindning i november samt til brug for digitalisering af transekt.

Ved 2. besøg foretages desuden en målrettet eftersøgning af sommerreder på lokaliteten ved og omkring de udlagte transekter med rederør. Denne konkrete eftersøgning skal udføres med en varighed på 60 minutter.

Alle fund (reder/nødder/dyr) fotodokumenteres og GPS-registreres både ved 1. og 2. besøg. Nødder bør også indsamles til verifikation.

2.3.3 Hasselmusreder og -spor

Hasselmusens sommerreder er ikke nødvendigvis letgenkendelige, og man bør være opmærksom på flere forvekslingsmuligheder. Sommerreden kendes på sin ofte runde, vævede konstruktion af forskelligt plantemateriale, hvor særligt den indre del af reden kan være fintvævet (Morris m.fl. 1990, Vilhelmsen 2011). Se eksempler på hasselmusreder i bilag 6.2. Reden kan forveksles med reder fra dværgmus og sjældnere med reder fra gærdesmutte, gransanger og spidsmus.

Som redemateriale benytter hasselmusen løvblade, taver af bark og andet fint optrevlet plantemateriale (Vilhelmsen 2011). I litteraturen er der stor geografisk variation i brugen af plantearter til redemateriale, og hasselmusen er tilsyneladende meget fleksibel i sit valg af planter. Oftest bruges det udvalg af plantemateriale, som kan findes i en begrænset radius af reden, og i en engelsk undersøgelse var rederne sammensat af materialer fra 1-8 plantearter (Bracewell & Downs 2016). Et sjællandsk studie i Bidstrupskovene viste, at rederne ofte består af bøgeblade, græs og bark (Hansen m.fl. 2023), men erfaringer fra nationale overvågninger og hasselmusforskning viser stor variation.

På grund af forvekslingsmuligheder og stor variation i redematerialevalg, bør usikre reder gennemgås for karakteristiske afnavne nødder nær reden (figur 3 – bemærk nødder kan være levn fra tidligere år) og ekskrementer, som kan bestyrke sandsynligheden for en hasselmusrede. Ved tvivl bør reden og andre spor vurderes af en ekspert, men der kan også foretages DNA-undersøgelser af fx ekskrementer samt hår-analyse.

Figur 3. Nødder fra hasselmus. Se endvidere Bright m.fl. (2006) og Vilhelmsen (2011) for karakteristika for hasselmusgnavede nødder og forvekslingsmuligheder. Foto: Peter Leth.

2.4 Stam- og kortdata

Stam- og kortdata omfatter lokalitetens stednavn, indsamlingsformål (vejledning hos Danmarks Miljøportal, DMP), inventør og dato for registreringen (se afsnit 2.4.1).

Lokalitetens stednavn skal være unikt og anvendes til entydig navngivning af polygonen i Naturdatabasen. Transekterne navngives som stednavn efterfulgt af: transektA (fx: Bøgeskov transektA). Undersøges flere lokaliteter i den samme skov angives stednavn med bogstav eller andet unikt navn (fx Bøgeskov vest og Bøgeskov øst).

2.4.1 Overvågningsdata

1. besøg:

Dato for ophængning (1. besøg), noteres. De tre transekter navngives A, B og C, og alle 30 rederørs position fastlægges med GPS. Træart og bevoksningskultur registreres. Evt. tegn på forekomst af hasselmus (naturlige reder, afnavne nødder og observationer af hasselmus) noteres desuden i feltskemaet.

Hvis der observeres naturlige reder eller hasselmus i 1. besøg, indrapporteres dette i et særskilt feltskema, hvor dato i stamdata er 1. besøg. Data for de(n) naturlige reder, nødder eller dyr er eneste overvågningsdata, der udfyldes. Lokaliteten skal stedfæstes med samme polygon som benyttes til 2. besøg, ligesom stednavn skal være det samme. Hvis der ikke observeres naturlige reder, nødder eller dyr i 1. besøg, indleveres kun et feltskema for 2. besøg, hvor dato i stamdata er dato for 2. besøg. Afnavne nødder indsamles til verifikation for hasselmusnavn.

2. besøg:

Rederør med forekomst af hasselmusreder noteres i feltskemaet. Evt. tegn på forekomst af hasselmus (naturlige reder) uden for rederørene noteres også, herunder også afnavne nødder og direkte observationer af hasselmus. Direkte observationer skal så vidt muligt dokumenteres med et foto.

Fund af naturlige reder, nødder og direkte observationer stedfæstes med GPS. Der tages foto af alle reder, både i rederør og naturlige, samt nødder og, hvis muligt, direkte observationer. Alle nødder og reder, som betvivles, indsamles til verifikation hos Institut for Ecoscience, Aarhus Universitet.

For alle rederør og naturlige reder noteres træ samt bevoksningskultur. Bevoksningskulturen er inddelt i følgende klasser (angives i feltskema):

2.4.2 Beskrivelse af levested

Klasse	Bevoksningskultur
--------	-------------------

A.	Ung-kultur af løvtræer
B.	Ung-kultur af blandet løv- og nåletræer
C.	Ung-kultur af nåletræer
D.	Selvforynget løvskov i rydninger, lysninger, brandbælter
E.	Selvsåede løvtræer i randområder af ældre højskov, langs skovveje og hugststier
F.	Kratvegetation omkring skovmoser, grøfter og vandløb
G.	Skovområde uden eller med milde pleje- og hugstindgreb
H.	Tæt veltilplantet skovbryn med forskelligartede løvtræer
I.	Levende hegn i tilknytning til tæt veltilplantet skovbryn
J.	Busk og krat under højspændingsledninger
K.	Løvhøjskov med horisontale grenstrukturer og lysninger
L.	Løvtræsopvækst i lysninger i nålehøjskov
M.	Frugthave eller -plantage i sammenhæng med skovområde
N.	Indhegning omkring kultur bevokset med eksempelvis kaprifolium eller brombær
O.	Andet

3 Databehandling

Data fra feltskemaet (Bilag 6.1) og polygonen for lokaliteten/skoven, der udgør det afsøgte område og omfatter de tre transekter, overføres til / indtastes i Naturdatabasen.

Hvis lokaliteten/skoven overvåges med samme udstrækning som tidligere, anvendes samme polygon som sidst.

Transekterne digitaliseres som linjeobjekter, der skal ligge inden for polygonen. Linjeobjekterne digitaliseres på baggrund af waypoints for de 10 rederør.

Fotodokumentation af reder (både fra rederør og naturlige reder) og eventuelle hasselmus uploades i tilknytning til de indtastede skemaer som jpg-filer. Ved upload af foto angives position (GIS-punkt) for reden ved at vælge "inkluder lokalitet", og "sted" udfyldes for rede fra rederør: fx transA_4 og transC_10, og for frie reder: Fri1, Fri2 osv.

Indsamlingsformål angives som NOVANA-overvågning, medmindre denne TA bruges i anden sammenhæng.

4 Kvalitetssikring

4.1 Kvalitetssikring af metode

Andre musearter (især halsbåndmus), der også vil benytte rederørene, bygger simple reder end hasselmus (se bilag 6.2 og Vilhelmsen 2011). Som belæg for positive registreringer af hasselmus og til kvalitetssikring tages foto af alle fund af hasselmusreder. Både ved fund af reder i rederørene og ved fund ved den visuelle registrering.

4.2 Kvalitetssikring af data og dataaflevering

I den datatekniske anvisning for kvalitetssikring af terrestriske NOVANA-data i Naturdatabasen er der defineret en kvalitetssikringsprocedure, der omfatter selve indtastnings- og redigeringsprocessen samt det videre forløb i forbindelse med godkendelse af data.

Se den datatekniske anvisning her:

<https://ecos.au.dk/forskningraadgivning/fagdatacentre/biodiversitet>

5 Referencer

- Bracewell M. & Downs N. C. 2016. Hazel dormouse (*Muscardinus avellanarius*) nest material preferences and collection distances, in southern England. Mammal communications vol. 3 2016.
- Bright, P., Morris, P., & Mitchell-Jones, T. 2006. The Dormouse conservation handbook. Second edition. English Nature. 76 s.
- Hansen H.H., Bertelsen S.S., Pertoldi C., Pagh S. & Vilhelmsen H. 2023. Selection of nest material and summer nest location by the Hazel Dormouse (*Muscardinus avellanarius*) in the Bidstrup Forests, Denmark. *Biology* 2023, 12(1), 139.
- Leth, P. 2012. Hasselmus – erfaringer og status 2012, Noter om hasselmusovervågningen mellem Slagelse og Sorø 2012. 20 s.
- Morris, P, Bright, P. & Woods, D. 1990. Use of nestboxes by the dormouse *Muscardinus avellanarius*. *Biological Conservation* 51, s. 1-13.
- Mortensen, R.M., Fuller, M.F., Berg, T.B. & Sunde, P. 2022. Hazel dormouse in managed woodland select for young, dense, and species-rich tree stands. *Forest Ecology and Management* 519, 120348.
- Vilhelmsen, H. 2011. Forvaltningsplan. Beskyttelse og forvaltning af hasselmusen, *Muscardinus avellanarius*, og dens levesteder i Danmark. Naturstyrelsen, Miljøministeriet. 48 s.

6 Bilag

6.1 Feltskemaer

HASSELMUS FELTSKEMA										
Version 4 gældende fra 2024										
Stamdata										
Lokalitetens stednavn			Dato				Inventør			
Indsamlingsformål										
OVERVÅGNINGSDATA og REGISTRERINGER										
Antal reder fundet i alt (frie reder + rederør)										
Dato for opsætning af rederør:										
Transekt A										
Rederør nr.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Træ (noter art)										
Bevoksningskultur: A->O (se 2.4.2)										
Rede fundet (ja/nej)										
Fotodokumentation ved fund – Filnavn										
Transekt B										
Rederør nr.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Træ (noter art)										
Bevoksningskultur: A->O (se 2.4.2)										
Rede fundet (ja/nej)										
Fotodokumentation ved fund – Filnavn										

Transekt C										
Rederør nr.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Træ (noter art)										
Bevoksningskultur: A -> O (se 2.4.2)										
Rede fundet (ja/nej)										
Fotodokumentation ved fund – Filnavn										
Andre observationer										
Redetræ (art)										
Bevoksningskultur: A -> O (se 2.4.2)										
Hasselmusrede fundet (ja/nej) ->										
Stedfæstning af reden	Reden stedfæstes med GPS til brug ved upload af fotodokumentation									
Hasselmus observeret (ja/nej) ->										
Hasselmusgnavede nødder fundet (ja/nej) ->										
Fotodokumentation – Filnavn ->										
Andre observationer										
Redetræ (art)										
Bevoksningskultur: A -> O (se 2.4.2)										
Hasselmusrede fundet (ja/nej) ->										
Stedfæstning af reden	Reden stedfæstes med GPS til brug ved upload af fotodokumentation									
Hasselmus observeret (ja/nej) ->										
Hasselmusgnavede nødder fundet (ja/nej) ->										
Fotodokumentation – Filnavn ->										
Andre observationer										
Redetræ (art)										
Bevoksningskultur: A -> O (se 2.4.2)										
Hasselmusrede fundet (ja/nej) ->										
Stedfæstning af reden	Reden stedfæstes med GPS til brug ved upload af fotodokumentation									
Hasselmus observeret (ja/nej) ->										
Hasselmusgnavede nødder fundet (ja/nej) ->										
Fotodokumentation – Filnavn ->										

Bemærkninger:

6.2 Fotoeksempler af forskellige redetyper

6.2.1 Naturlige frithængende hasselmusreder:

*Figur 4. Frithængende naturlig hasselmusrede
(Foto: Peter Leth)*

*Figur 5. Frithængende naturlig hasselmusrede
(Foto: Thomas Bjørneboe Berg)*

6.2.2 Hasselmusreder i redekasse:

Figur 6. Hasselmus med sommerrede i opsat redekasse (Foto: Rasmus Mohr Mortensen)

6.2.3 Hasselmusreder i rederør:

Figur 7. Sommerrede i opsat rederør (Foto: Peter Leth)

Figur 8. Sommerrede i opsat rederør (Foto: Peter Leth)

Figur 9. Sommerrede i opsat rederør (Foto: Peter Leth)

7 Oversigt over versionsændringer

Version	Dato	Emne	Ændring
2	01.03.13	Koordinater (bilag 6.2)	Koordinatsæt for Lorup Skov korrigeret
		Tabel 6.3	NST-Storstrøm: <ul style="list-style-type: none"> - Antal kvadrater med mindre end 5 positive skove ændret fra 5 til 4 - Antal potentielle kvadrater ændret fra 2 til 3 - Antal lokaliteter ændret fra 31 til 29 - Antal timer ændret fra 344 til 322
		Figur 1	Ændret i overensstemmelse med ændringer af koordinatsæt og tabel 6.3
		2.1 Tid, sted og periode	Overvågningsperiode (2.besøg) ændres fra oktober til november

Version	Dato	Emne	Ændring
3	01.02.18	Undersøgelsesområde / Lokaliteter	Ændret fordeling af lokaliteter, der indebærer: <ul style="list-style-type: none"> - Ny tabel 1 - Ny figur 1 - Tabel 6.2 – opdateret - Tabel 6.3 – udgår
		Feltskema	"Indsamlingsformål" tilføjet under "Stamdata" og ansvarlig enhed slettet.
		Feltskema	Overvågningsdata for alle rederør udfyldes i de udlagte transekter. Tidligere kun udfyldning ved positive redefund i rørene.
		Referencer	Ny reference: Sunde & Dalby 2014
		Rederør	Ny figur 3 med angivelse af bedst mulige ophængning af rederør
		Placering af rederør	Ny afsnit tilføjet under 2.3.1 med anbefaling af placeringer af rederør
		Afstand mellem transekter	Afstand ændret til mindst 100 m mellem de 3 transekter pr. lokalitet (tidligere 25-100 m)
		Foto af reder	Nyt bilag 6.3 med foto af forskellige redetyper i rederør og frie reder

Version	Dato	Emne	Ændring
4	04.04.24	2. Metode	<p>Hele metodeafsnit ændret og præciseret. Bl.a. er udvælgelse af undersøgelsesområde nu baseret på faste, nedskrevne kriterier. DCE leverer inden hver overvågningsgang en liste med nyere fund (12 år) der ud over NOVANA-fund giver et nyt overvågningskvadrat.</p> <p>Udvælgelse og antal af lokaliteter i nabokvadrater og kvadrater med ældre fund afhænger af antal egnede habitater inden for 5-7 km af nyere fund, samt af afstandskrav mellem lokaliteter og krav om jævn fordeling i kvadratet. Dette vil i flere af disse kvadrater resultere i 0-4 lokaliteter.</p>
		3. Databehandling	Afsnit skrevet mere generisk
		4. Kvalitetssikring	Afsnit præciseret.
		5. Referencer	Referencer opdateret.
		6. Bilag	<p>Feltskema justeret i forhold til nødder.</p> <p>Lokalitetsliste fjernet.</p> <p>Eksempler på reder opdateret.</p>